

Narodni Socijalist

Uredništvo je v „Narodnem domu“, I. nadstropje.
Upravištvu na Marijinem trgu št. 8. — Telefon št. 44.

Dopis naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto.

„Narodni Socijalist“ velja v Ljubljani in po pošti:

celo leto naprej . . . K 16— četrt leta K 4—
pol leta K 8— en mesec K 1-50

Oglase se računa po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok
ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 v, za večkrat popust.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Nad prepadom!

Daleč smo prišli s svojimi vladami in tudi s svojo državo. Nezadovoljnost v notranjosti, nezadovoljnost, ki je rodila že pri najodkritosrenejših Jugoslovanih popolno brezbržnost napram državi. Na zunaj pa smo kot smrkaveci, s katerimi ni potreba nobenih besed izgubljavati in s katerimi se ni potreba drugače ukvarjati kot s šibo. Danes stojimo junaki s srbskih poljan, albanskih gora, s soške fronte pred antanto kot paglavci, ki se drži za zadnjo plat, kamor bo priletela šiba gospodov iz Pariza. Veli Jože se smrkavo cimeri in praska po zadnjici, kjer so ga gospodari cinično našvrkali. To smo! Daleč smo prišli! Ne! Ne prišli! Privredli so nas, daleč so nas pripeljali naši takozvani voditelji in predstavniki. Le njim se imamo zahvaliti, da je tako, kakor je. Je že res, da je princip antante krivica, toda tako cinično bi se tega principa ne držali, če bi bili mi drugačni. Če pa ne vidijo pri nas nobenega dela v korist skupnosti, temveč samo pehanje za strankarskimi in osebnimi koristmi, katerim naj služi cela država, tedaj pa ne morejo drugače, ko da nas prezirajoč obrajo.

Sama strankarska in osebna korist — te je geslo naše politike. Ne prese-neča nas to, ker že prvi dan preobrata je pokazal, kako bo. H krmilu so se poklicali ljudje, o katerih niso govorili policijski arhivi, ki jih ni gostil grad, ki niso trpeli v Mittergrabenu in Oberhollabrunu. Vsi, ki smo trpeli, ki smo leta 1914 in 1915 trepetali za vsako srbsko vas, ki se nam je srce trgalo ob vsakem poročilu iz Srbije, vsi ti smo šli že prvi večer naše svobode z zlimi slutnjami z ulice. Takratne slutnje so se izpolnile. Kdor ni Jugoslavije ljubil takrat, ko je še ni bilo, kdor jo ni gojil v svojem srcu takrat, ko so to sveto idejo smešili z otročarijo, zlobnostjo, prenapetostjo in ne vem s čim vse, tisti je tudi danes ne morejo ljubiti. In kjer ni ljubezni, tam ni nesebičnosti, kjer pa vlada sebičnost, tam se koplje grob državi.

Eno leto bo že, kar smo svobodni. In kaj smo med tem storili, v koliko in v čim smo prišli naprej? Odgovor: Naprej ne, ampak nazaj!

Jugoslavija pomenja novo dobo. Nova doba zahteva novih strank in novih ljudi, ki bodo razumeli njene potrebe. Zato proč s starimi obstoječimi razmerami, proč s starimi narodovimi predstavniki, s starimi strankami. Naj nastopijo nove in poskusijo, če se da konkurenca dedščina še sanirati.

Nar. soc. stranka na plan!

Bodimo oprezn!

Morala je priti najtežja preizkušnja vojnih let, predno so posegle ljudske množice po samoobrambi. Ubijati smo morali nedolžne, stradati in izpostavljati svoje življenje smrti in poginu, predno smo dvignili pest proti onim, ki so nas vodili v nesrečo. V zadnjem trenutku boja za svoj življenski obstanek smo spoznali umazano in brezvestno igro kapitalističnih mogotcev, ki so se igrali z milijoni življenj. Z ogromnimi žrtvami e bilo prisluženo to spoznanje.

Spoznanje je rodilo organizacijo in organizacija moč. Proletarske mase so se združile v nepremagljive vrste. Prišli so tudi oni, ki so še nedavno mislili, da ne spadajo v proletarske vrste, a jih je trdost vojnih let prepričala, da so reveži.

Kapitalizem je doživel polom in izvita mu je bila iz rok največja opora — militeralizem. Posamezniki so padli in narodi so ostali. Tudi pri nas. Toda ni še dokončan razvoj. Imamo narodno državo. Nimamo pa države na znotraj svobodne in smo še daleč do cilja, ko bomo lahko trdili, da je jugoslovanska družba gospodar samega sebe in ne podložna kapitalistični zalegi posameznikov.

Organizacije brezpravnih in neposedujočih so dosegle marsikatero uspehe za zboljšanje svojega socialnega položaja. Vendar dosegle so svoje uspehe edinole zato, ker so bile gospodar situacije. Po razsulu vojaške sile je bil kapitalizem brez moči in pripravljen na vsako koncesijo. Samo, da se ohrani in reši vsaj tisto, kar se rešiti da. Kar je popustil, ni popustil v spoznanju, da se mora delež produkcije deliti z delavskim ljudstvom, ampak izključno le zato, ker je bil prisiljen.

Delavsko ljudstvo si ne sme zato nikakor domišljati, da je vse doseženo z nekaterimi uspešnimi socialnimi boji, koncesijami kapitalistične družbe. Misli si ne smemo, da se bo še vedno naprej zboljšavalo socialno stališče neposedujočih, če ne bomo danes, ko je moč v naših rokah, izvedli reformo družabnega reda do onega konca, ko se bo lahko reklo, naše zahteve po socialni preureditvi so za sedanjost zaključene; za bodočnost je pa podana garancija, da se bo vse tako zgodilo, kot mi hočemo.

Zdi se nam, da se velike množice delavskega ljudstva popolnoma ne zavedajo nevarnosti, ki preti za najmanjšo popustljivost pri novi družabni uredbi. Vse premalo smo še socialistično vzgojeni, da se ne bi dali premotiti po zvijačah kapitalistov. Kapitalisti prav radi povdarjajo, kadar zahtevamo temeljitih sprememb in zboljšanje za delavski razred, to in to se ne da trenutno izvesti, ker je narod, država in ne vem kaj še vse v nevarnosti, ali reforma ni izpeljiva ker je gospodarsko nemogoča, in da uničimo s tako izvedbo reform vsako produkcijo ter s tem še bolj pah-nemo ubogo ljudstvo v bedo in pomanjkanje. Vse polno lepih besed, s katerimi navadno hoče kapitalizem oguljufati delavsko ljudstvo in si priboriti zopet nazaj ono veljavo in moč, ki jo je imel pred svetovnim revolucijskim preobratom! Med tem se pa kapitalizem organizuje in prisvaja politične pravice ter utrjuje militeralistično nadvlado. Proletarskim vrstam naj ostanejo lepe besede, dočim je za kapitaliste moč in gospodstvo. Zato moramo vedno in povsod brezpogojno vstrajati na vseh svojih zahtevah, če hočemo, da ne bomo proklinjali v prihodnosti svoje bomo življenje, kot smo ga v preteklosti. Iz svojih src moramo zruvati vsake predsodke in dostopnost lepim besedam. Zapomnimo, da je vsak izgubljen dan za nas izgubljena bitka. Kapitalizem si hoče pridobiti časa, da se okrepi! Zato toliko obljublja in nič ne stori. Če pride enkrat čas, ko bo kapitalizem zopet na trdih nogah, potem gorje nam. Zopet bodo naše organizacije brez moči in

veljave. Zopet bo neposedujoči živina, ki se jo pretepa in priganja k delu, dokler ne izkrvavi in pade.

Danes moramo izvesti pre-vstroj jugoslovanske družbe v socialističnem duhu. Vsak kompromis je nemogoč. Poznati smemo smo boj na življenje in smrt; v katerem vstanemo in si priborimo srečno življenje, ali pa pademo. Padli ne bomo, ker nas je večina in je pravica na naši strani! Samo samozavest, solidarnost in skupnost je potrebna nam vsem in bodočnost je naša!

VII. zborovanje čehoslovaške narodno-soc. omladine.

Praga, 9. sept. 1919.

7. in 8. t. m. se je vršilo v veliki dvorani Narodnega doma na kraljevih Vinogradih veliko zborovanje čehoslovaške socialistične omladine. Zborovanja se je udeležilo 1088 delegatov in gostov, ki so zastopali 313 organizacij. Sredi zelenjem okinčane dvorane je stal model za nagrobni spomenik tov. Pulpána, ki je umrl malo pred svetovno vojno. Čehoslovaška socialistična mladina bo postavila svojemu učitelju in voditelju dostojen umetniški spomenik.

Zborovanje je otvoril ob 9. uri tov. Emil Špatný, ki je pozdravil mladi čehoslovaški proletarijat, zastopnika podkarpatskih Rusov dr. Valnickega, zastopnika dunajske organizacije tov. Starega in druge. Govornik se je spominjal zgodovinskega zborovanja v Pardubicah, ki se je vršil v senci bajonetov, kako je bilo prepovedano razširjanje antimiliterističnih idej med jugoslovansko mladino, antimiliterističnih procesov itd. Vse življenje in neumorno delo je bilo posvečeno osvoboditvi čehoslovaškega naroda, ki je stopil sedaj v vrsto svobodnih evropskih narodov. Danes so narodni socialisti državotvorni element, ki hoče čuvati narodno in državno svobodo proti vsem notranjim in zunanjim sovražnikom. Nato se je govornik spominjal pokojnega voditelja Pulpána, preganjanj narodno-socialnih organizacij tekom vojne, internacij in konfiskacij itd. Vkljub antimiliterističnemu duhu so šli narodni socialisti v prostovoljne legije, da se borijo proti Avstriji na strani entente. Nadalje je pozdravil zastopnike sirske armade, ki se bori proti ruskemu boljševizmu, italijanske legije, starostu glavnega mesta Prage dr. Baxa, starosta mesta kralj. Vinogradov Pichla, Puipanova sesiro in ministra tov. Klofača. Na shod je prišlo mnogo pozdravnih brzojav, med njimi ona juglovanske omladine, ki je bila z navdušenjem sprejeta. Zborovalci so poslali pozdravni telegram tudi predsedniku republike Masaryku.

Nato so govorili razni zastopniki in bile sprejete razne resolucije tako glede Dunaja, glede pripadnosti Tesinske, kakor tudi glede ustanovitve organizacije na Slovaškem, kjer klerikalci skupno z židovskimi elementi močno intrigirajo proti republiki.

Pozdravni govor ministra tov. Klofača je bil sprejet z dolgotrajnim ploskanjem in navdušenimi ovacijami. Tov. Trnobraský je referiral o nadaljni taktiki organizacije. Enakopravnost proletarijata in kapitala mora tvoriti program. Razpravljal je o razmerju do militarizma itd.

Po končanih referatih se je končal prvi dan zborovanja ob pol 16. Zvečer se je vršil v vseh prostorih Narodnega doma prijateljski sestanek.

Drugo jutro ob 8 se je nadaljevalo zborovanje, katerega so se zopet udeležili vsi delegati. Prišli so novi pozdravni telegrami, med njimi od babice ruske revolucije K. Breškovskaje itd.

Iz raznih referatov je razvidno, da je bilo pred prevratom 98 organizacij, danes pa jih je že 408 in sicer na Češkem 328, na Moravskem 58, v Šleziji 11, na Dunaju 19, v katerih je 35.383 članov. Knjižnice ubsegajo 36.806 del.

Zborovanje se je končalo s petjem narodnih himen pod socialistično zastavo. Po zborovanju so udeleženci obiskali razstavo dela ameriških Čehov za narodno osvobojenje.

Ivan Podražaj.

Varstvo manjšin.

Koliko lepih besed je zletelo v svet tekom zadnjih petih let, razorožitev, zveza narodov, samoodločba! Vse pa so imele to napako, da se mali narodi niso vprašali pri tem prav nič za svet; no pa to se je zdelo samo omalovaževanje duševnih zmognostih slednjih in suponiranje intelektualne prioritete antante. Žalibog se je to samo zdelo. Kajti razorožitev se bo sicer izvršila pri malih in premaganih državah — a bo dobila dopolnilo v še večji oborožitvi velesil, samoodločba je dobila smisel, da sme o svetu odločati samo antanta, in zveza narodov bo postala instrument tega odločevanja in kontroliranja.

In zdaj bo človeštvo osrečeno še z varstvom manjšin. Beseda ima sicer sama na sebi lep glas in bi kazala, da je ohranila Evropa nekaj kulture navzlic petletnemu klanju — ali prehodnice te besede in zlasti okoliščine, v katerih je nastala, vzbujajo več nego sumnjo. Po analogiji sodeč, bi postala zopet nekako sredstvo gospodstva v rokah evropskih velesil. In v tem nas potrjuje že samo dejstvo, da je zagledala beseda luč sveta na pariški mirovni konferenci leta 1919, ob času, ko je imel glavno besedo — Italijan Tittoni! Kajti smešno je misliti, da bi pripustila Italija vmešavanja kake tuje sile v svoje notranje razmere, ki so že sedaj tako obupno zamotane, da grozijo, da jih ne bo mogel nihče razplesti, ampak se bodo morale razrešiti same ob sebi!

In vendar je jasno, da se je porodilo to varstvo manjšin v italijanskih možganih, ter je samo logična posledica italijanske politike. Ko je 1917. v Brestu Litovskem govoril Trocki na dolgo in široko o samoodločbi, je vstal pruski general Hoffmann in povedal kratko in rezko, da se nanaša samoodločba samo na kraje, ki jih nima Nemčija zasedenih, v za-

sednih pokrajinah bo že Nemčija izvršila samoodločbo, kakor se ji bo zdelo prav in primerno — na vsak način pa se nima Rusija vtikati v razmere teh krajev! Torej kar je naše, vas ne briga nič več, pač pa bomo poskrbeli, da se izvede samoodločba v krajih, ki pripadajo vam, če se vam da s tem kaj škodovati. Tako bo razlagala varstvo manjšin Italija!

Napačno pa bi bilo misliti, da datirajo pruske manire v italijanski politiki še-le od Bresta-Litovskega. Prusija je namreč vstvarila Italijo, rabila pa sta eno drugo. Da je zmaga Prusija leta 1866., je bilo treba, da se je nahajalo toliko in toliko avstrijske armade na italijanskem bojišču, in ker je Avstrija podlegla Prusiji, se je združila Italija. Podoben pojav leta 1870, samo vloga Avstrije je imela tedaj Francija. Tako so bili vedno spori med vesilami, ki so združevali Italijo kos za kosom do končnega združenja — nikdar ni naredila Italija kaj sama iz sebe!

Danes pa vidi Italija, da ne grozijo v doglednem času kakšni spori med vesilami, ki bi ji obetali, da če ne razširi, pa saj urdi svojo moč. Amerika je odšla, Francija in Anglija pa bodeča imeli toliko dela z ureditvijo kolonialnega vprašanja, da se zaenkrat ne bosta mogli dosti pečati z državami, nastalimi iz nekdanje Avstrije in njih sosedami. V tem času bi imela Italija tu glavno besedo, skušala bi izigravati državo proti državi ter storiti s tem na eni strani ventil za soparni zrak v svoji deželi in na drugi urediti svojo oblast v novo dobljenih pokrajinah. To bi bilo tako-le za prve čase. Medtem bi skušala izločiti iz teh držav skupino, s katero bi gojila vedno bolj prijateljske razmere vse do časa, — da se Nemčija zopet okrepi in začne aktivno posegati v svetovno politiko. Takrat pa upa Italija, da bodo prišla na dnevni red vprašanja, kjer bo Italija mnogo prevažna kot zaveznica, da se ji bo hotel kdo zameriti za malenkostno vprašanje zatiranja par tisočev manjšine, če bo takrat še eksistirala! Italija misli že danes daleč v bodočnost — zato je izumila varstvo manjšin!

Politične vesti.

Jugoslavija ne podpiše miru. Ni dovolj, da nam hočejo odvzeti skoraj vse primorske Slovence, mirovna konferenca še naprej trga kose iz naše žive narodne celote. Radgono z levim murskim bregom hočejo prisoditi Nemški Avstriji. Na ta način izgubimo čez 10.000 Slovencev, ki bi utonili v germanskem, avstrijskem valu. Nadalje zahteva antanta glede varstva manjšin, da pridejo vsi spori pred mednarodno komisijo. Če se bo pri nas dozdevno skrivil najmanjši las dosedanjim našim krvolokom Nemcem, bo o vsakem spornem slučaju odločala mednarodna komisija. To se pravi poseganje v notranje zadeve naše države in brezprimerna kršitev državne suverenitete. Nadalje se nam glede trgovine in prometa stavijo taki pogoji, da je najtežje prizadeto naše gospodarstvo in o samostojnem gospodarskem ukrepanju sploh ni govora. Razumljivo je, da pod takimi pogoji naša delegacija ne more podpisati miru v Parizu, ker bi s tem priznala ubojstvo nad lastnim narodom. Toda ne samo naša delegacija, cel jugoslovanski narod se mora upreti nasilstvu pariških pustolovcev, ki cinično in brezsrčno tepajo naše najprimitivnejše pravice!

Narodno predstavništvo v Beogradu. Cel jugoslovanski narod preklinja svoje takozvane predstavnike. Vse je danes prepričano, da je narodno predstavništvo nezmožen stvor, ki nastopa naravnost v sovražnem smislu proti potrebam ljudstva. V predstavništvu se poslanci kregajo za prazne osebne marnje, dočim nam sovražniki trgalo kos za kosom domovine in nam kradejo najprimitivnejše pravice, kot samostojne države. Vlada za vlado odstopa, ne da bi to ali ono ministrstvo izvedlo prepo-

trebne socijalne in politične reforme ljudstva. Vlada demokratske zajednice v zvezi s socijalnimi demokrati je odstopila. Politična kriza je na vrhuncu. Novo vlado hočejo skrpiti in privesti dosedanje opozicije k soodgovornosti državnih poslov. Toda dokler ne bo narod z volitvami poslal poslancev v parlament, od katerih bo zahteval resno delo za ljudske potrebe, toliko časa nimamo pričakovati od vlade kaj prida. Zato s komedijanti stran in v parlament ljudi, ki bodo odgovorni ljudstvu in svoji vesti, da delajo v dobrobit celote, naroda in države!

Nesramna namigavanja. Nekateri meščanski listi so prinesli vest, da se zna zgoditi, da bo imenovano uradniško ministrstvo z generalom na čelu. Skratka: vojaška diktatura. Vemo, da se to ne bo zgodilo, ker se ne sme in ne more. Vendar skrajna predrznost je, da si upa danes sploh kdo govoriti o diktaturi. To je nesramnost prvega reda. Ali si je narod zato ustvaril državo, da dočaka diktaturo? Je baš jasno, da imajo meščanske stranke demokratizem le na svojem požrešnem jeziku in so ga pripravljene vsako uro zatajiti. Dan obračuna ni daleč s političnimi hijenami, ki v trenutku, ko zavozijo s svojo nezmožnostjo vsako resno državniško delo, pograbi po policijskih in absolutističnih sredstvih.

Pustolovec d' Annunzio na Reki. Reka je za Jugoslavijo po izgubi Trsta življenskega pomena. Srdit boj je med nami in Italijani za Reko, ki si hočejo na krivičen način prisvojiti tega edinega našega izhodišča na morje in v svet. Razne vesti so že razburjale svet o rešitvi reškega vprašanja in ker so bile po večini za nas neugodne, najtežje prizadele jugoslovanski narod. Italijani, ki imajo sedaj Reko vojaško najmočnejše zasedeno, so uprizarjali po mestu najtežja nasilstva proti jugoslovanskemu življu. Laška fakinaža je uničevala jugoslovansko imetje, preganjala in ubijala naše ljudi. Pri svojih nasilstvih so prišli italijanaši v ostro nasprotje celo s Francozi, Angleži in Amerikanci, ki so tudi na Reki. Toda ni jim bilo dovolj. Že danes hočejo italijanaši nasilno in končnoveljavno odločiti, da je Reka njih. Oficijska italijanska vlada ni mogla naslopiti v Reki tako, kot so zahtevali italijanski imperijalisti, ker je bila kolikor toliko vezana na sklepe mirovne konference. Zato se je poslužila d' Annunzija znanega italijanskega pustolovca, ki je s tropo italijanskih band zasedel Reko in anektiral v imenu Italije. Italijanska vlada se dela danes nedolžno in neudeleženo pri ravnanju d' Annunzija. Vendar farizejskemu obrazu italijanske politike nihče več ne verjame. Z nasilno okupacijo Reke hočejo postaviti mirovno konferenco pred gotov čin, ki naj odloči pripadnost Reke za večno Italijo. Sedaj ima mirovna konferenca priliko, da pokaže, koliko njena beseda zaleže. Brezpogojno se mora enkrat za vselej napraviti konec italijanskih pustolovčin.

Iz češko-slovaškega narodnega predstavništva so izstopili: Narodni socijalist Juri Štibrny; na njegovo mesto pride voditelj narodno-socijalističnih železničarjev Buřival. Izstopila je nadalje hčerka predsednika republike dr. Alice Masarykova, ki se posveti „Rdečemu križu“ in pesnik J. S. Macher in tajnik Šanal. Na mesto Masarykove pride češko-slovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je sedaj v Parizu.

Wilsonovo varanje. V ameriškkih krogih preobvladuje čimdalje bolj naziranje, da pomeni mir varanje vsega sveta in da je tudi predsednik Wilson varljiva prikazen. Predsednik Wilson je obetal ameriškimi Nemcem, da se hoče bojevati proti Hohenzollerncem, proti nasilni samopašnosti; Ameriškimi Ircom je obljubil, da hoče delovati za enakopravnost doslej tlačanih narodov; vsemu prebivalstvu iz Amerike je zagotovil, da bo vojna naredila konec angleški nadvladi na morju in paševanju Japoncev na Kitajskem. Sedaj pa mir sko-

ro onemogoča obstoj nemške ljudovlade, svobode morja in Irske niti ne omenja in izroča Santung Japonski. Amerikanski narod si je mir predstavljal popolnoma drugače.

Stališče francoske zbornice napram mirovni pogodbi. Večina francoske zbornice je v soglasju z vlado sklenila, da odgodi ratifikacijo mirovne pogodbe z Nemčijo do dne, ko ko se bo Wilson povrnil s svojega potovanja in ko bo končno znano, kakšno stališče zavzema v vprašanju ratifikacije ameriški senat. Ako bi ameriški senat zavrnil ratifikacijo, tedaj bi Francija zahtevala druga jamstva za svojo varnost pred Nemčijo.

Francoski socijalisti in mirovna pogodba. Kongres francoskih socijalistov je s 1427 proti 490 glasovi sprejel resolucijo sudruga Maurina, po kateri naj se enajstim socijalističnim poslancem, ki so še po sklepu premirja glasovali za vojaške kredite, izreče graja, toda brez izključenja iz stranke. Rienthaler in drugi člani skrajne leve so glasovali za izključenje. Vsled omenjene resolucije je edinstvo stranke rešeno. Obenem se je pa sklenilo, da se bo v bodoče vsak poslanec, ki bo glasoval za vojaške kredite oziroma za ratifikacijo mirovne pogodbe, s tem dejanjem sam izključil iz stranke.

Madžarska podpiše mirovno pogodbo z Rumunijo po izjavi madžarskega ministrskega predsednika. K temu koraku sili Madžarsko držanje antante, bi sedanji madžarski vladi ni prijazno.

Ameriški senat je pričel razpravljanje o mirovni pogodbi. Senat je otvoril senator Jones, ki je izjavil, da mora ameriški senat sprejeti pariško pogodbo brez izprememb. Predpriprave za zvezo narodov so za toliko časa ustavljene, da se Amerikanci ne izjavijo za mirovno pogodbo.

Kananda je sprejela mirovno pogodbo. Poslanska zbornica se je izrekla s 162 proti 70 glasovi, da Kanada podpiše mirovno pogodbo.

Mirovno pogodbo z Bolgarijo je vrhovni svet v Parizu končnoveljavno ugotovil.

Pred preobratom na Nemškem. Na železničarskem shodu radikalne zveze so grozili, da se bodo prihodnji teden zgodili važni dogodki. Vsi vodje strokovnih zvez da bodo odstranjeni s silo in da se mora obstoječo državo vreči. Zborovalci, katerih je bilo okoli 8000, so zapustili shod zelo burno.

Bivši nemški cesar Viljem pred mednarodnim sodiščem. Lloyd George izjavlja, da ne zapusti Pariza toliko časa, preden vrhovni svet ne izda končnoveljavnega sklepa glede izročitve bivšega nemškega cesarja po nizozemski.

Nova romunska vlada. Sestava nove romunske vlade je poverjena Manulescu Rimmiscanu. Kabinet bo prehodnega značaja. Izvedel bo volitve in poskusil spraviti se z entento.

Poslanikom poljske republike v Beogradu je imenovan Erazmo Pilz, ki je že nastopil svoje mesto.

Naše vojaštvo se odpokliče iz Soluna. V kratkem se odpokličejo iz Soluna tudi delavske čete in drugi oddelki, tako da ostane v delu solunske luke le najpotrebnejše vojaško osebje.

Romanovi še vedno upajo na Rusijo. Veliki knez Mihael Romanov, ki je ubežal iz ujetništva v Permi se sedaj nahaja v glavnem stanu Kolčakovih armade. Veliki knez hoče baje kandidirati za ruskega carja.

Macedonske homatije. V Sofiji sta se obe stranki Macedoncev sporazumeli, da se dela v soglasju z bolgarsko vlado za samostojnost Macedonije. Pri tej priliki so prišli do zaključka, da stoji bolgarska stvar tako, da more imeti le omenjena rešitev nade na uspeh. Sklenili so tudi komitaško akcijo nadaljevati.

Amerika Italiji. Zedinjene države so dovolile Italiji posojilo v znesku 9 milijonov dolarjev, da bo rešila fakinaža še naprej pretepala Amerikance na Reki.

Tedenske vesti.

— **Železničarji Nemške Avstrije** so se izrekli proti temu, da se uvede po železniških delavnicah akordno delo. Akordni sistem ni mogoče pravilno izvesti.

— **Železničarji v Alzaciji** štrajkajo in vozijo le živilski vlaki.

— **Kongres zaščitnikov dece** se vrši začetkom prihodnjega leta. Državni oddelek za zaščito dece je sklenil, da pozove na sestanek vse prijatelje dece in vse strokovnjake za detinsko vprašanje in dežjo zaščito.

— **Nov list.** Državno odeljenje za zaščito dece začne s 1. oktobrom t. l. izdajati službeni list za zaščito dece, ter strokovni list za razpravljanje vprašanj, ki se tičejo dece.

— **Zračni polet Praga - Pariz.** Pretekli teden sta preletela dva češka častnika iz Prage v Pariz. Polet je bil prav posebno vsled tega težaven, ker sta morala preleteti celo Nemčijo, ne da bi se ustavila.

— **Preizkušnje za pomočnike.** V smislu odloka bivše deželne vlade za Kranjsko z dne 15. februarja 1918, št. 3515, se naznanja, da se vrše preizkušnje za pomočnike pred obrinoblastveno preizkuševalno komisijo v Ljubljani meseca marca, junija, septembra in decembra vsakega leta.

— **Pri gospodarski poslovalnici v Celju** so se vršile razne nerednosti in so dosedaj zaprli posestnika Kürbischa, trgovca Pemiča in uradnika Pi-broutza.

Brezposelnost v Nemški Avstriji je zelo velika in mora država plačati za brezposelne 390 milijonov, to je 3/5 avstrijskih državnih davkov.

— **Odprava prekega sode.** Odrejeno je ukinitje prekega sode, proglašena dne 13. maja v političnih okrajih Celje, Maribor, Radovljica, Slovenjgradec in v avtonomnih mestih Celje in Maribor.

— **Vojaška pokojnina.** Žene in otroci vojakov, ki so že del časa pogrešani, prosijo lahko brez ozira na svoje gmojne razmere za provizorično vojaško preskrbnino (pokojnino), akoravno vojak še ni bil uradno od vojaške oblasti proglašen za pogrešanega. Občinski in župni urad morata potrditi, od kdaj se vojak že pogreša. Radi sestavitve prošnje za preskrbnino naj se zgleda vsakdo pri svojem županstvu.

Velika stavka delavcev v Indiji. V 86 bombaževih tovarnah v Indiji je delavstvo za povišanje plač štrajkalo tri tedne. Stavka se je uspešno končala in je delavstvo doseglo 20% povišek plač.

— **Brezposelnost v Evropi** se ceni na 15 milijonov družin.

— **Odkup rudnikov na Angleškem.** Angleška vlada hoče izvesti nacionalizacijo rudnikov na ta način, da prisilnim potom odkupi od posestnikov vse rudnike. Organizirano angleško delavstvo se je izreklo proti temu, da se rudnike odkupi. Delavstvo zahteva, da se nacionalizirajo rudniki brez nagrade.

— **Zasebni uradniki in uradnice Slovenije** se opozarjajo, da ne hodijo v Zagreb si iskat službe, ker vlada v Zagrebu velika brezposelnost. — Društvo zasebnega uradništva Slovenije.

— **Organizacija bančnih uradnikov v Bosni** se je v boju za službeno pragmatiko proglasila solidarno s tovariši na Hrvatskem in v Slavoniji.

— **Nočno delo pri pokih odpravljenem.** Na enketi dne 30. julija in dne 4. avgusta t. l. pri poverjeništvu za socijalno skrb se je sklenilo med zadruge pekovski mojstrov in med Osrednjim društvom za živilske delavce in sorodnih strok za Slovenijo v Ljubljani, da se nočno delo odpravi in se začne dogovorno obojestransko z dnem 15. septembra, t. j. prihodnji ponedeljek z delom v vseh delavnicah v pekovski obrti od 4. ure zjutraj.

— **Cela pošiljatev tobaka** je bila ukradena na progi Novomesto-Črnomelj. Tatovi so razni verižniki, ki sedaj skrivoma prodajajo tabak po Hrvaškem.

Deželni dobrodelní zavodi na Kranjskem se s 1. avgustom izroče v državno upravo pod pogojem, da ostane lastninska pravica vsega premičnega in

nepremičnega premoženja pridržana deželni upravi.

— **Francoski kmečki delavci** so se združili in zahtevajo osemurni delavnik.

— **Državna posredovalnica za delo.** Delo iščejo: pisarniške moči, knjigovodje in kontoristi (331), trgovski sodruidniki in sodrudnice (318), poljski delavci in delavke, tovarniški delavci in delavke (130), služkinje in kuharice (121), vajenci raznih strok (125), dni-narji in dniarice (102), peki, mlinarji in mesarji, šivilje, krojači, čevljarji, natararji in natararice, rudarji, klu-čavničarji, strojniki, ekonomski, oskrbniki, mehanikarji, sluge, vratarji, hišniki, pazniki, hlapeci, kovači, plavžarji i. t. d.

— **Za Kajfežovo podjetje v Kočevju** je okrajno glavarstvo odločilo, da se s 15. septembrom upelje 8 urno delo. Dolgo časa se je Kajfež branil uvesti 8 urno delo. Sedaj je vendar na pritisk N.S.Z. okrajno glavarstvo pojasnilo Kajfežu, da zanj tudi zakoni veljajo.

— **Nova knjiga o zgodovini Jugoslovancev.** V prihodnjih dneh izide v založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani, Anton Melikova Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Knjiga je namenjena onim, ki se hočejo obširneje poučiti o naši preteklosti in obravnava Jugoslovansko zgodovino enotno in ne ločeno po plemenih. Jako okusno opremljena knjiga bo veljala 10 K, po pošti 80 vinarjev več. Naročila sprejema že sedaj Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

— **Naš Glas.** Savez javnih namještenskih u kraljestvu SHS izdaja vsaki mesec po dvakrat strokovno glasilo „Naš Glas“. List je po svoji vsebini zelo zanimiv in jasno spričuje težek socijalni položaj javnih nameštencev. Priporočamo list, ki stane za celo leto tošnje leto K 7 in se naroča Ljubljana, Vodnikov trg šte. 5, I. nadstropje.

— **Naselitev na veleposest u.** Na veleposestvu grofa Jankovića, ki spada pod agrarno reformo, je kolonizirala vlada 200 družin iz Gorskega kotora. S kolonizacijo se uspešno nadaljuje.

— **Dunaj morajo zapustiti** do 20. t. m. vsi oni, ki so se tamkaj naselili po 1. avgustu 1914 in si doslej niso pridobili avstrijskega državljanstva.

— **Na Poljskem je brezposelnih** 451.000 delavcev.

— **Nesrečna smrt.** Na cesti iz Kotorja v Kambor so našli dne 15. julija t. l. umorjenega stožernega strojevodja Franca Kripica. Vzrok nesrečne smrti še ni zan.

— **Velika tatvina** se je izvršila v zagrebškem poštnem uradu na Wilsonovem trgu. Ukradeno je bilo 2900 kron in 30.000 znamk. Tatavi niso znani.

— **Stavka v Marseille.** Velika stavka pristaniških delavcev je končana in delavskim zahtevam ugodeno.

— **Štrajk vovodinskih učiteljev.** Učitelji v vojvodini so ustavili pouk, dokler parlament ne reši njihovih zahtev.

— **Glavna skupščina družbe Sv. Cirila in Metoda** se je vršila pretečeno nedeljo v Ljubljani. Ugotovilo se je, da pojava zanimanje za družbo, akoravno bi družba potrebovala največje podpore, ko je velik del našega naroda še vedno zaslužjen in s tem navezan na podporo osvobodene domovine. Celotno vojno dobo so bili družbeni stroški veliko višji od dohodkov in izkazuje zadnje štiri mesece tekočega leta družbina blagajna 72 tisoč kron primankljaja. Za družbo se bo vsem narodno zavednim Slovincem vsekakor zavzeli, da bo razpolagala z denarnimi sredstvi za šolstvo neodrešenega ozemlja.

— **Zagreb brez časopisov.** V pondeljek in torek preteklega tedna v Zagrebu ni izšel noben časopis, ker je zmanjkalo časopisnega papirja. Sedaj izhajajo časopisi zopet redno.

— **Delavski dopusti v Nemški Avstriji** se urede zakonitim potom. Vsak delavec bo opravičen do gotovega dopusta vsako leto. Za čas dopusta, dobi delavec vse svoje običajne prejemke in naj bodo to v denarju ali naravnih.

— **Eksplozija v Zemunu.** Na kolodvoru v Zemunu je eksplodiral en vagon eksplozivnih snovi. Bile so tri

velike detonacije, ki so se v Beogradu dobro slišale. Neki izvošček, ki se je slučajno nahajal v bližini, je bil dvignjen v zrak istočasno z dvema drugima osebama.

— **Tihotapec.** Na Koroškem so zalotili več prekupecev, ki so utihotapljali živino iz naše države v Avstrijo. Naše oblasti so jim živino zaplenile, tihotapec pa obšutno kaznoval.

— **Tatovi.** Velik del ameriških darov, ki so bili namenjeni za niški okraj, je ukradenih. Pri več trgovcih so našli ukradeno blago ter dotičnike zaprli.

Narodno soc. stranka.

Shod nar. soc. stranke v Hrastniku. Preteklo nedeljo dne 14. t. m. se je vršil v Hrastniku shod Nar. socialistične stranke v svrhu ustanovitve krajevne strankine organizacije. V kljub terorju, ki ga izvajajo socijalni demokratje napram pripadnikom drugih strank, je bila šolska soba, ki se je v njej shod vršil, polna delavstva obojega spola, ki je z živim zanimanjem sledilo izvajanjem tov. Zorka Fakina, ki je zastopal izvrševalni odbor stranke. Očrtal je v kratkih potezah program in cilje stranke, njen odnošaj napram državi in kulturne naše cilje. Povdarjal je potrebo ustanovitve NSS. in navedel tehtne vzroke, zakaj da dosedaj obstoječe naše stranke ne morejo ali nočejo zastopati koristi delujočih in izkoriščanih. Za svoja izvajanja je žel splošno odobravanje in na njegov poziv so vsi udeleženci shoda priglasili svoj pristop k krajevni organizaciji NSS. — V Hrastniku je za odbor kraj. organizacije sicer težavno a obenem tudi jako hvaležno polje za delo v prospeh in resnično korist našega delovnega proletarijata.

Narodno-socijalna Zveza.

Vse podružnice NSZ. osrednje vodstvo nujno pozivlja, da najkasneje tekom treh dni predložijo seznam vseh redno plačujočih članov. Navesti je samo ime! Vsi člani dobe od prihodnjega tedna naprej list „Narodni Socijalist“. Naročnina za list bo vračunana v članarini. Natančnejša navodila sledi pismeno.

Dogodki na Reberci. Nihče se ni zmedel za uboge reveže v tovarni papirja in celuloide na Reberci pri Zeleni Kaplji. Bili so popolnoma zapuščeni. In še danes bi se ne slišalo nič o njih, da ne bi bilo Nar. socijalne zveze, ki se je z vso vneto totila dela v svrhu izboljšanja razmer tamkajšnjega delavstva. Zadoščevalo bo ako omenimo, da zaslužijo delavke pri 8 urnem delu komaj 7 kron in to z doklado vred. Delavci pa imajo povprečno 10 do 12 kron. Pri teh plačah ne morejo živeti človeku dostojno. Primorani so, da žive ob samem nezabeljenem krompirju. Dne 7. t. m. je bila na Reberci ustanovljena organizacija. Takoj drugi dan na to je strokovni tajnik tov. Brandner interveniral pri sekvestru tovarne g. Krenerju v Kranju v zadevi povišanja plač. Zahteval je tudi, da se delavstvu takoj pošlje večja možina slanina in masti, kar se je tudi zgodilo. Glede zvišanja plač pa so se prejšnji teden na podlagi vložene spomenice vršila pogajanja in je g. sekvester končno povabil tovariša Brandnerja za četrtek, 18. t. m. v tovarno na Reberca, da se zadeva skupno in definitivno reši. Kaj se je med tem godilo na Reberci? Takoj drugi dan po shodu NSZ. je neki soc. dem. organizator začel hujskati proti ravnomer ustanovljeni organizaciji s tem, da je ta organizacija krščansko-socijalna, da je bil tov. Brandner sam preoblečen duhovnik, ki da je prenočil pri g. župniku itd. (Infamnejše laži si niso mogli izmisliti; tov. Brandner je prenočil v gostilni Weitzer). Razburjal je delavce, da je to kapitalistična organizacija, ki za delavce ne bo nič storila, kvečjemu položaj še poslabšala. V istem času torej, ko se je NSZ. trudila, da zboljša položaj omenjenega delavstva, so socijalni demokrati hujskali proti naši organizaciji. In to na Koroškem, kjer bi

za časa plebiscita morala biti vsaka hujskarija izključena in kljub temu, da je zastopnik soc. dem. organizacije zastopnik naše organizacije na dan shoda NSZ. priznal, da se na Koroškem ne sme izvajati ista praksa kot drugje in delavstvo razburjati s hujskarijo ene organizacije proti drugi. Temu dosledno je NSZ. tudi odklanjala že organizirano delavstvo tako iz soc. dem. vrst, kakor iz vrst Jugoslovanske strokovne zveze. Delavci in delavke so z ozirom na soc. dem. hujskarije proti NSZ. zahtevali za nedeljo, 14. t. m. shod, kjer naj bi se ovrlo zgoraj navedena sumničenja soc. dem. agitatorja. Narodno soc. zveza je želji delavstva takoj ustregla. Pomen bi imel ta shod tudi za to, ker bi se na njem poročalo o poteku pogajanj. Povabljeni so bili tudi soc. demokratje. Sedaj pa čujte, kaj se je zgodilo. Neki ljubljanski soc. dem. agitator je v soboto zvečer priredil shod pred tovarno, tam blatil NSZ. in jim velel, naj potrgajo plakate NSZ., ki so bili nabiti naokrog, naznanjajoči nedeljski shod. Končno je delavec pozval, da se noben izmed njih ne sme udeležiti shoda NSZ. Med drugim je delavcem slikal dobre nemško-avstrijske republike, kjer gospodarijo socijalni demokratje in jih navduševal zanj. Kako je to učinkovalo, o tem se je imel priliko prepričati v nedeljo naš zastopnik. Kaj monarhistična Jugoslavija, Nemška Avstrija, to je vse nekaj drugega, tam vladajo delavci, tako so se navduševali. S tem so socijalni demokratje storili veliko uslugo podjetnikom tovarne, ki se vesele tega razdora med delavstvom. V času so to storili, ko je pričela NSZ. mezdno gibanje! Na drugi strani pa so zelo oškodovali ubogo delavstvo na Reberci in so odgovorni za vse posledice. Tako od vlade nastavljeni soc. dem. agitatorji delajo za plebiscit na Koroškem!

Shod NSZ. v Žireh. Narodno-socijalna ideja gre svojo zmagovito pot naprej. Vse delavno ljudstvo se oprije naše narodno-socijalnih organizacij, v katerih edino vidi svojo rešitev. Skoro ga ni večjega kraja v Sloveniji, kjer ne bi bilo bodisi strokovne organizacije NSZ., ali politične krajevne organizacije NSS. Iz vseh krajev pa prihajajo pozivi za prirejanje shodov in za ustanovitev strokovnih in političnih narodno-socijalističnih organizacij in to v tako velikem številu, da more vodstvo komaj vsem ustreči. V nedeljo dopoldne se je vršil shod v oddaljenih Žireh v telovadnici „Sokola“. Glavni poročevalec predsednik NSZ. tovariš R. Juvan je v skoro dvehurnem govoru polnoštevilnim zbranim delavcem, malim obrtnikom in kmetom razložil pomen nar.-socijalnih organizacij. Prav obširno je tudi razpravljal o sedanjem položaju in pojasnil razliko med nami in obstoječimi strankami. Navzoči so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem govornika, mu pritrjevali in ob zaključku viharo odobraval. Tovariš Ivan Mohorič je v daljšem govoru utemeljeval potrebo narodno-socijalističnih organizacij in priporočal, da vsi delavci, kakor tudi mali obrtniki in kmetje pristopijo k Narodno-socijalni Zvezi. Tovariš L. Mlakar je razložil pravila in poslovnik Narodno-socijalne Zveze. Večina navzočih se je takoj priglasila v NSZ. in se je izvolil sledeči odbor: predsednik tovariš Mohorič Ivan, podpredsednik Šubie Lovro, tajnik Demšar Alojzij, blagajnik Sterlič Matija in odbor-niki Pivk Marija, Erznovnik Franc, Mlinar Leonard in kot pregledovalca računov tovariša Jesenko Luka in Kavčič Ivan. Razvila se je prav obširna razprava o raznih zahtevah delavstva in malih obrtnikov, katerih je v Žireh veliko število in kateri so vsled sedanjih slabih razmer proletarci v pravem pomenu besede.

Shod mesarskih pomočnikov v Ljubljani. V soboto zvečer se je vršil v gostilni „pri Pepi“ blizu klavnice shod ljubljanskih mesarskih pomočnikov, ki ga je sklicala mesarska skupina N. S. Z. Otvoril je shod predsednik mesarske skupine tov. Pust, poročal pa strok. tajnik tov. Brandner, ki se je temeljito bavil s strokovnimi vprašanji mesarske stroke, posebno pa z razmerami v državni vnočevalnici

za živino in mast, nakar je bila sprejeta enoglasno sledeča resolucija: Ugotavlja se, da se nahaja med mesarskimi pomočniki v Ljubljani veliko število brezposelnih. Vzrok brezposelnosti je iskati predvsem v povratku mesarskih pomočnikov v domovino; deloma tudi v beguncih, vsled zaprtja mej, padli produkciji in nastavljanju tujih državljanov. V svrhu izboljšanja teh razmer smatrajo mesarski pomočniki v Ljubljani za potrebno, oživiti v zadrugi mesarjev in prekajevalcev v Ljubljani pomočniški zbor, ki naj med drugimi važnimi vprašanji temeljito proučeva zlasti vprašanje brezposelnosti. Od deželne vlade zahtevajo takojšnjo ugoditev spomenice, ki jo je poslala mesarska skupina N. S. Z., dne 2. avgusta t. l. na deželno vlado in v kateri se zahteva odstranitev tujih državljanov v vnočevalnici za živino in mast. Brezpogojno pa zahtevajo takojšnjo vpeljavo popolnega nedeljskega počitka in najstrožje kontolo pri izvrševanju istega. Ker je najboljšo sredstvo proti raznim krivicam močna organizacija, se pozivljajo vsi ljubljanski mesarski pomočniki, kakor tudi oni na deželi, da se združijo v mesarski skupini N. S. Z. v Ljubljani. Po shodu se je vršilo vpisovanje članov. Želja mesarskih pom. je, da se priredi v kratkem veselica. Odbor skupine mesarskih pomočnikov ima vsako soboto zvečer svojo redno odborovo sejo.

Dopisi.

Šmilhel-Stopiče. Tudi pri nas je vse polno nesrečnežev, ki so brez lastne krivde brezposelni. Nikogar ni, ki bi nam pomagal. Še županstvo, ki ima nalogo, da redno izplačuje podpore, nas pri vsaki priliki zapostavlja. Tako na pr. že v petek podpišemo prejem denarja, dočim se nam izplača šele takrat, ko ima župan čas, ali če občinski sluga ne pozabi. Navadno mine do osem dni po podpisu prejema, da dobimo bore krajčije podpore. Človeku se tako zdi, kakor bi živeli od milosti mogočnih županskih gospodov. Okrajno glavarstvo mora napraviti že enkrat konec temu ponižujočemu zapostavljanju. Dela nam dajte in se bomo lepo zahvalili za podpore.

Narodno gospodarstvo.

Vrednost franka hoče uvesti madžarska vlada v Budimpešti na Ogorskem.

Ponarejeni dvokronski bankovci krožijo po naših krajih. Bankovce je izdala še bivša ogrska boljševiška vlada in se razlikujejo od pravih po tem, da imajo serijske številke čez 3000, dočim ne bi smeli biti označeni bankovci s serijskimi številkami čez 2000.

Tovarna olja v Koprivnici je sklenila zvišati delniško glavnico od 500.000 na 2 milijona kron.

Angleži kupijo vsa parobrodna društva na Donavi in se tozadevna pogajanja že vrše v Budimpešti, Dunaju in Beogradu. Namen Angležev je monopolizirati plovbo na Donavi.

Carina se znižuje za vse za življenje neobhodne potrebščine, katere moramo uvažati.

Redna plovba med Požunom in Beogradom se je pričela 15. t. m.

Proti tihotapcem. Minister za finance je podpisal naredbo, po kateri se one osebe, ki se jih bo zalotilo pri tihotapstvu najstrožje kaznovalo, vtihotapljenega blaga pa prodalo na javni dražbi. Izkupiček prodanega blaga zapade v korist državne blagajne. Uradniki, ki bi bili na ta ali oni način soudeleženi pri tihotapstvu, bodo tudi najstrožje kaznovani.

Novi donar. Iz Pariza se prihodnje dni pripelje v Beograd tretji transport državnih bankovcev. Bankovce se tiska tudi v Zagrebu in Pragi. Dosedaj je natisnjenih 1200 milijonov bankovcev.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Ivan Tavčar.
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

ING. Dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.

Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe

v Ljubljani, Hlilčerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervoarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. 933

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke.

Tehniška mnenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah

BARVA in KEMIČNO — ČISTI

vsakovrstno blago

obleke

in PERE

in

SVETLOLIKA

domače perilo

ovratnice, zapescice

(pošilja po isto na dom)

in srajce

tovarna Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica št. 3.

Pravi firnež

v priznani najboljši in zanesljivi kakovosti.

Use vrste barv, barve za obleke, suhih in oljnatih, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, pražno olje, karbolinaj, steklarski in mizarški kles, pleskarske, slikarske in zidarске žopice, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi turaka

A. Zankl, sinovi

Ljubljana.

Ceniki se za časa vojske ne razpošiljajo.

Import.

**Westing-
house****Watt****Kreme-****nozky****Metax**

Export.

Baterije, žarnice vseh tipov
elektrotehn. predmeti

Gen. rep. za kraljestvo SHS

Janko Pogačar, Ljubljana, Mestni trg št. 26.

V Ljubljano potujočemu
občinstvu se priporoča re-
stavracija v Prešernovi ul. 9.**K. Linhart, urar**

Marije Terezije c. 7.

Veika zaloga zlatih, srebrnih
in niklastih ur kakor Omega,
Schaffhausen, stenske ure
z nihalom po najnižji ceni.
Popravila se sprejemajo vsaki
čas in se solidno izvrše. 990Plačajte naročnino
za „NARODNEGA
„SOCIJALITA“,
drugače se Vam
list ustavi! Prido-
bivajte naročnike!**Pristne kranjske klobase**

razpošiljam v vsaki množini

Franc Fister, prekajevalec,
Ljubljana, Zaloška cesta 10.**BALKAN** trgovska, špedicijska in
komisijska deln. družba

Podružnica v Ljubljani. — Akcijska glavnica K 1.500.000.

Špedicija vsakega blaga. — Vskladiščenje. — Za-
carinjanja. — Reekspedicija. — Prevažanje povišstva.

Lastnica I. ljubljanskega skladišča

KRISPER & TOMAŽIČ

Direktna zveza s progo juž. železnice. — Tel. št. 100.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80.000.000
in rezervnega zaklada „ 2.500.000**Sprejema vloge vsak delavnik.**

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju
in obligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.**Jadranska banka**Delniška glavnica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija,
Split, Šibenik, Trst, Zader.
Ekspozitura: Kranj.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-
račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni
davek: plača iz svojega.**Kupuje in prodaja:** menice, devize, vrednostne papirje itd.
Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in ino-
zemstva mesta.**Daje predjme:** na vrednostne papirje in na blago le-
žeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod
najugodnejšimi pogoji.**Prevzema:** borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.**Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani**

Delniška glavnica 20.000.000.— kron.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 8.000.000.— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun

proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE.

Glavnica: 200.000.000 kron.

Rezerve okrog 150.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z
vestno revizijo žrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim za-
klepom strank; krediti in predjmi vsake vrste; inkaso in eskont-menice;
nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna
kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd.